

KARTA EWIDENCYJNA ZABYTKU NIERUCHOMEGO NIEWPISANEGO DO REJESTRU ZABYTKÓW

3. Miejscowość

GRÓDEK

GRÓDKI (GRODKI, GRÓDEK)

1. Nazwa

Historyczny układ ruralistyczny wsi

2. Czas powstania

poł. XVIII w., 1830, 1945

9. Materiały graficzne

4. Adres (ulica, nr posesji)

5. Przynależność administracyjna

Województwo **DOLNOŚLĄSKIE**

Powiat **WOŁOWSKI**

Gmina **WOŁÓW**

6. Współrzędne geograficzne

51°23'10"N 16°47'29"E

7. Użytkowanie obecne

**mieszkalne
rolnicze**

8. Stan zachowania

4

10. Istniejące zagrożenia, najpilniejsze postulaty konserwatorskie

Poprzednie nazwy miejscowości: ok. poł. XVIII w. - Grottky; 1785 r. - Grottke; 1818 r. - Grottke, Grotky; 1829 r. - Grottke; 1830, 1845 r. - Grottky, Grottke; 1873, 1891, 1912 r. - Grottky; do 1932 r. - Grottky; 1932-1945 r. - Berghain;

Znaczenie i pochodzenie nazwy wsi: Starsza nazwa niemiecka jest zniekształconym zapisem fonetycznym nazwy polskiej, pierwotnej. Późniejsza nazwa niemiecka pochodzi od wyrazu góra=Berg. Prawdopodobnie wybraną ją ze względu na położenie wsi na znacznym wyniesieniu.

Historia wsi i dóbr: W 1830 r. piwo z Gródków wymieniane jest jako znane i sławne. W 1845 r. w tutejszej szkole ewangelickiej, mającej status szkoły filialnej, uczy nauczyciel ze szkoły w Proszkowie. W 1912- 1937 r. Wieś należąca do okręgu wołowskiego. Znajdujący się tu majątek rycerski stanowi część ordynacji w Piotrkowicach, okr. Trzebnica. Wieś o osi wschód - zachód, położona na lekkim wyniesieniu. Ulicówka o nieregularnej, miejscami zwartej zabudowie zagrodowej. W części wschodniej, na południe od wiejskiej drogi znajdują się pozostałości dawnego folwarku. Zabudowa zagrodowa, 1-kondygnacyjna.

Bibliografia:

- Richard Junke: Wohlauf, Geschichte des Furstentums und des Kreises von ..., Wurzburg 1965, GŚŁ 50212 II, [RJ 1965]
- Knie J.: Alphabetisch-statistisch-topographische Ubersicht der Dorfer, Flecken, Stadte und anderen Orte der konigliche Preussische Provinz Schlesien, Breslau 1845 [K. 1845, s.]
- Regesty Śląskie, pod redakcją Waclawa Korty, t. 1 (1343-1348), Wrocław 1975 ; t. 2 (1349-1354), Wrocław 1983; t. 3 (1355-1357), Wrocław 1990; t. 4 (1358-1359), Wrocław (bez daty wydania); t. 5(1360), Wrocław 1992
- Schlesisches Giiter-Adressbuch. Verzeichnis samtlicher Rittergueter und selbstandigen Gutsbezirke, sowie der grosseren Landguter der Provinzen Nieder- und Oberschlesien Breslau 1891,1912, 1937
- Wytyczne konserwatorskie do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Wołów, Wrocław 2000
- Zimmermann F. A., Beytrage zur Beschreibung von Schlesien, Brieg t. IV 1785; t.VII 1787

Materiały kartograficzne:

- Messtischblatt, pomiar 1887, nowelizacja 1929, wydanie 1937-1940.

Istniejące zagrożenia: Degradacja układu ruralistycznego związana z współczesną zabudową różnego typu, dogęszczanie i wprowadzanie nowej zabudowy na terenach historycznie niezabudowanych, rozbiórki i przebudowy budynków historycznych oraz ich modernizacja z wykorzystaniem współczesnych, niezgodnych z lokalną tradycją materiałów budowlanych.

Postulaty konserwatorskie: Utrzymanie układu wsi, zachowanie skali zabudowy, jej historycznego rozplanowania, tradycyjnych brył, formy, użytych materiałów i artykulacji elewacji, ochrona zespołu folwarcznego.

11. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

12. Opracowanie karty ewidencyjnej (autor, data i podpis)

czerwiec 2023
Justyna Kość